

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

ОФІЦІЙНИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ
СОЮЗІВ В З'ЯВЛЕННЯХ ДЕРМАХ АМЕРИКА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ.

РІК XL Ч. 235.

Джерси Ситі, Н. Дж., субота, 8 жовтня 1932.

VOL. XL

No. 235. Jersey City, N. J., Saturday, October 8, 1932.

THREE CENTS

ТАМАНІ ГОЛ ПОСТАВИЛА СВОГО
КАНДИДАТА НА МЕЙОРА НЬО-ЙОРКУ

НЬО-ЙОРК. — Джан Кори, лідер демократичної організації міста, званої під назвою "Тамані Гол", виконав зручного політичного маневру. Він переконав по вській правдоподібності майора Вокера, щоб зрезигнував зі своєї кандидатури на мейора. Це Вокер зробив і надіслав з корабля телеграму, що не кандидує, бо хворий, і не хоче розбивати демократичної єдності. А до Кори обстоював формально кандидатуру Вокера, то через ту реалізацію звільнився від обов'язку попірати кандидатуру того, проти котрого кандидатуру заявився такий демократичний лідер як Ал Смит і котрого не поторби і губернатор Рузвельт.

Мачок вілну руку, Кори заскочив зібраних у Медисон Сквер Гарден демократичних делегатів, що виставлено кандидатом на мейора Джана П. О'Браєна, його приятеля. Ця кандидатура перейшла з першопрошлого мейора Мек Кі навіть ніхто не гадуючи. О'Браєн зробив відразу теж свого роду триз. Заявився за якнайшвидше попертя Рузвельта на президента й Лімена на губернатора, а, як відомо, його приятель Кори був проти одного й іншого. Зокрема це загдав за майора Вокера, якого когось назвав своїм приятелем. Найбільшу ошуканку чинили делегати тоді, коли загдано імя Вокера.

На вибори явилися коло 20,000 делегатів. Ностри був понурий.

МЕК КІ ОСТАВСЯ НА ЛЕДІ.

НЬО-ЙОРК. — Урядуючий мейор Мек Кі зеднав собі загальну симпатію своєю короткою розумною й ошадною господаркою, але ледви чи він стане навіть незалежним кандидатом на мейора. Можливо хіба, що зблизиться до републиканців і вони попертя його кандидатуру.

РУЗВЕЛТ ЗАДОВОЛЕНИЙ, ЩО ГУВЕР ЗМІНИВСЯ.

ОБАНІ. — Губернатор Рузвельт говорив радюм про неприхильне становище републиканської адміністрації до фармерів. Він казав, що є радий, що тепер президент Гувер заявив, що фармер, робітник і бізнесмен ідуть на однім возі. Віда тільки, говорив Рузвельт, що такі думки піднісється тільки один місяць перед виборами, а до виборів за них забувається.

ОГРАБИЛИ БАНКИРА.

НЬО-ЙОРК. — Два обдерті вломники вдерлися до помешкання банкира Сави Кігі, на розі 88 утіли й пійоті евені, й у присутності банкира і його родини витягнули зі шкюків дорожності вартості \$35,000 та спокійно відійшли.

РУЗВЕЛТ ГОРОЮ.

НЬО-ЙОРК. — По обчисленням "Ди Літерарі Лайдс" має Рузвельт за собою 50,75% голосів, а Гувер 40,82%. Обчислення цього журналу досі відповідали правді. Хто мав більшість при тім пробнім голосуванню, цей виходив побідником при дійсних виборах.

ГУВЕР ЩЕ РАЗ ПОІДЕ НА ВЕСТИ.

ВАШИНГТОН. — В найближчих днях вибереться президент Гувер ще раз на Вести, щоб вголосити кілька промов і зеднати собі прихильність фармерів.

МЕКСИКО БЕРЕТЬСЯ ДО АРХІЕПІСКОПА
ДІЯЦА.

МЕКСИКО СІТІ. — Виселивши поза границі краю апостольського делегата, береться уряд розслідувати діяльність архієпископа Діаца. Хочуть переконатися, чи він виконує релігійні функції, а коли так, чи має на це дозвіл, згідно з новими релігійними приписами. Нові закони признають місту Мексикі й околиці 26 церкв і дозволяють функціонувати тільки 26 священникам.

ВІРІТЬ, ЩО ВЕРНЕТЬСЯ.

ЛАРЕДО (Тексас). — Архієпископ Леопольдо Руїз Флорес, депортований з Мексика, погувається добре. Каже, що депортація відбулася в порядку й урядовці поводитися з ним прилично. А до вигнання він уже прийняв, бо це не перший раз його депортувати з Мексика. Він певний, що незабаром туди вернеться. Каже, що папа і він бажають тільки добитися релігійної свободи в Мексикі.

КАТОЛИКИ ПРОТИ КОНТРОЛІ НАРОДИН.

НЬО-ЙОРК. — Екзекутивна католицька організація "Нешенс Католик Екзекютив" заложила перед президентом Гувером протест проти промови губернатора Порто Ріка, Джеймса Беверлі, котрий обробляв контроль народин. Беверлі казав, що контроль народин являється одинаково розв'язкою справи перенаселення Порто Ріка та поправи його економічних відносин.

ЛІНДБЕРГ ГРАТУЮЄ
ГУВЕРОВИ.

Мік градуляціями, які надіслав Гуверови, є текст градуляції від Ліндберга, котрий подає, що край потребує тепер на чолі держави такої відважної людини, якою є Гувер.

РОБЛЯТЬ СЕНЗАЦІЮ.

Польська преса повідомляла, що в останніх днях велися тайні переговори між поковником Коновальцем і Гілером на тему спільних політичних справ. Ці переговори змагали до устійнення програми праці для Коновальця на випадок, якби Гілер дійшов до влади в Німеччині. Тоді організація Українських Націоналістів була би цілковито зреорганізована й відповідно вилінувала.

Шкаво тільки, якщо ці переговори відбувалися тайно, звідки польська преса про те ще так докладно знає.

ГОСПОДАРСЬКЕ ПОЛОЖЕННЯ
НА УКРАЇНІ.

Черновецький німеший шоденник "Лер Таг" містить під наведеними вітри набірком довшу статтю з Харкова, в якій між іншим пише:

"Заповідані Молотова та й сам досвід говорять раше про те, що не лише пороблено помилки в колективіах, яких півдять партія ініціатива не могла виконити, але що ціла колективна ідея в найближчій сточай під культурним оглядом країні Союзу така не популярна, що розваровані селяни в найбільшій білі вихопляся за пасивний спротив як засіб боротьби".

ЗВІЛЬНЯЮТЬ ЗАКОРДОННИХ
СПЕЦІВ.

Через Ригу переїхала численна група німешких і чеських інженерів, які працювали досі в Союзі. Вони по кільках роках праці дістали вивільнення, бо совітський уряд масово звільняє тепер закордонних спеців (спеціалістів) внаслідок великих фінансових труднощів.

Переїжджаючи спецї розказують про дуже тяжкі останні дні свого побуту в Союзі. Влада їх шиканувала, вони мусили чекати кілька днів в Москві на виплату закордонної валюти, потрібної на подоріжжя. Тимчасом уся належність виплачено їм в обов'язковій совітській валюті, хоч у контрактах була поставлено, що половина платні має бути виплачувана в чужій валюті.

Вагон, яким інженери їхали, відієднали з невідомих причин від особового поїзду і він довго стояв на бічному торі одної малої стації. Інженери звідповідають, що нездовго приїде до Риги кількасот закордонних звільнених від праці закордонних спеців.

ЗНОВУ ЛЕТУНСЬКА
КАТАСТРОФА.

На подяк між Монастирками та Озерями, дов. Бучач, вправдані військовий літак. На раз літак почав у повітря горіти і лав на землю. Пилот, жидівля Гротек згорів разом з літаком, а обсерватор, радюм, рушник Скіба, зникли з апарату при допомозі легкого літака. Останній легкого не розвинувся, коли літак спід, отже відлучили Скіба впаки на землю і тяжко поповис.

УКРАЇНСЬКА ГОДИНА НА
РАДІО "СУРИМ".

В неділю, 9 жовтня с.р., в годині 9 рано на програмі "Сури" передається через радіостанцію W. O. V. євлейський оркестру Йосифа Пізза: скрипка, цимбали, рещето. На так оркестри є найбільший попит.

ЗАМІСЦЬ "КОВБАСИ І ЧАРКИ"
— НА "РІДНУ ШКОЛУ".

Далеко від України, у французьких Альпах, ніби на новітній турецькій каторзі, боїть важке каміня сина широкі українських степів. Це старшини і рядовики Української Армії, котрі після національної катастрофи знайшлися на еміграції. Серед дідай природи, на безлюдді, в тяжкій каторжній праці минають дні, місці і роки наших воєнків, що здебільшого конаками покинули Рідну Землю. Здавався би, що живучи в таких важких умовах і найкуля турнірші люди здичавіють, о-дуться. І певно, може так де й буває. Але в цій гірській, забутий Богом і людьми, околиці, що зветься Шато де ля Форс (коли Саон), Українці добре тримаються і могли би добре прикласти для інших українських емігрантів оселі. Вони мають свою громаду, бібліотеку, й оркестру, передручують українські й французькі часописи і перш віддаються на всі важкіші події українського життя. У серні, як Українська Громада, яка складається з Наддніпрянців (крім одної України з Галичини), скрімно відстають, дава третю річку свого існування.

Розуміючи вагу освіти в рідній мові, члени Громади, звідмість традиційної в таких випадках ковбаси і чарки, заклали на "Рідну Школу" 100 франків.

ДИВОГЛЯД ПРИРОДИ.

У шпиталю в Банялупі (Буківина) селянка Д. Мароч привела на світ дитину без злоба, мозку та й надзвичайно довгими руками. Поріж уже по трох годинах видав Бог нову душу. Лікарі заважсамунали група, щоби могли прослідити цей дивогляд природи.

ДИВНА ПРИЧИНА САМО-
ВІСНІСТВА.

Із Сороти (Буківина) пишуть, що молодий поручник 89 полку піхоти, Нікола Йосифов, згинув самоубійством. Підчас задав в гостині товариства подав він одній дамі склянку пива і застав її рішечкою, що застрелиться, коли вона відповість йому: пива. Думуючи, що не байбурдяний жид шарт, він не прийняв склянки. Тоді молодий офіцер військ революції застрелився перед очима всіх присутніх гостей.

ЖИНОЧІЯ САМОСУД.

Жіночий самосуд стався в селі Микитинцях, дов. Станіславів. Підчас роботи в полі Василь Бабак застрелюва 18-літню дівчину Аліну Цюбуку. Дівчина повиламола ввечері про свою поругу матку, яка звала собі до помічності шибирюву й обі пішла до хати бабачки, що ажир ввечері. Розв'язав жінку кинувши на нього з патріями і так його вбив. Жінка померла, коли жінки поліції аресували.

УКРАЇНСЬКІ СПРАВИ В РУ-
МУНСЬКОМУ НАРЛЯМЕНТІ.

В дискусії над відповідо на претельну промову промовляв іменем Українців сенатори д-р Залозецький та Я. Явчак. Вони різко критикували відносини української влади до України. Посла Ю. Явчак зголосив інтерв'ю в справі українського шкільництва.

ОСВІТА РАДЯНСЬКОГО
ІНЖИНА.

Школа починається в Радянському Союзі з 8. роком життя. Є це початкова школа, що складається з нижнього ступня (від 8. до 12. року життя). Кожний громадянин Радянського Союзу мусить перейти принаймні нижній ступінь початкової школи. Зате будучи радянський інженир вступає по скінченні вищого ступня початкової школи (з 16. роком життя) як термінатор фабрики. Цей фабричний термін триває 3 роки, причім одного дня учень працює у фабриці (терміну), другого дня ходить до фабричної школи. Учуть у ній побіж загальних природничих наук (фізики, хемії і т. д.) одної чужої мови: німецької або англійської. Скінчивши по 3 роках термін, будучий інженир добровільно відвідує "робітничі факультети", але попри те працює у фабриці далі. "Робітничі факультети", це підготовча школа до Залітніх студій у політехніках. В цій приготівній школі дають крім загального також фахову освіту. Підчас студій у політехніці будучий інженир обов'язаний працювати на фабриці тільки підчас ферій.

Вступ до цих шкіл дозволяють усім молодим людям, крім дітей "буржуазії". За найновішим указом Сталіна інженери мають бути зрівняні з робітниками, і то в ділянці свого прохараування та виховування дітей.

СМЕРТНІ ПРИСУДИ ЗА
КРАДІЖ.

Большевицька влада оголошила 20 смертних присудів. На Радянській Білорусі засудили на розстріл бувшого земського обивателя Станіслава Домбровського і Йосифа Драбівського за підпад столу в колективі і контрреволюційну агітацію. На стації Рінськ Московсько-козакської залізниці засудили дві особи на кару смерті, а 5 інших на довічне тортури за крадіжки. На стації Свердловської у процесі 10 обвинувачених за крадіжки на залізничній дорозі на смерть, а інших на 8 років тортури. Взагалі процес за крадіжки на залізничних мостах збільшився в самому Харкові: на збільшено 350 нерозв'язаних справ. Радянська преса звачує, що крадуть переважно старі передові залізничники, зв'язані з кулацтвом.

В останніх двох днях заявили в Радянщині 10 смертних присудів за крадіжки збожа й грав. бучини на залізничних у Ленінграді викрили величезні запаси вживаних в залізничних складах товарів, що тривали два роки. Під суд дали 61 осіб, яких грозило кара смерті. В Москві у величезному торговельному підприємстві Мостроп віддали під суд 26 осіб за крадіжки й харчування спекуляції на суму пів мільона рублів.

ШВАЙЦАРІЯ ПРОТИ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ
ТА НЕВІЛЬНИЦТВА НА РАДЯНИЩІНІ

ЖЕНЕВА. — Українське Бюро в Женеві подає: Президент Швайцарської Конгрегації одержав петицію, підписану 37 кантональними радниками і Лігою Християнства, в якій говориться так:

На Радянщині панує невилітливо й реалістично та політичні переслідування. Тисячі й тисячі чоловіків, жінок і дітей висилється до концентраційних таборів за віру і переконання. Умовини життя в таборах прямо людські. Інтерв'ювані вмирають з голоду і злиднів.

Союз Націй створено, щоб оборонити справедливість. І ця країна, яка є членом цієї інституції, має право піднести свій голос через посередництво свого уряду. Мовчанка урядів та Союзу Націй заохочує до всяких надужив. Чим довше це триває, тим більше зростає неспокій народів і тим важчим робиться становище в цілмі світі.

В таких обставинах мовчанка Швайцарії чи її уряду не відповідає ani нашим інституціям, ani нашій гідності, ani волі швайцарського народу.

Петиція "За мучеників", розповсюджена по нашій країні, числить вже біля 170,000 підписів. Це число стає зростає по мірі повороту підписаних листів петиції до різних зарядів.

Текст цієї петиції такий: З огляду 1) на переслідування вірних усіх релігій на Радянщині, 2) на боротьбу, яку провадять більшешть проти християнства, основи морального поступу світа, 3) на зріст небезпек наслідком цього для нашої цивілізації — підписані просять Федеральну Радю рішучо домагатися інтервенції Союзу Націй, щоб воля сумління поважалася на Радянщині, як у всіх цивілізованих націй.

Від імені підписаних під цією петицією ми просимо Федеральну Радю піднести цього року на зборах Союзу Націй протест швайцарського народу проти невилітливості та варварства, які панують на Радянщині.

ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО "ПРОСВІТИ" В БУЧАЧІ.

БУЧАЧ (Західна Україна). — Дня 18 вересня святкував Бучач 25-літній ювілей філії "Просвіти". В святочнім поході було понад 5,000 учасників. Прибуло багато людей з цілого повіту. До походу зголосилися понад 500 кіннотчиків, але влада дозволила тільки на 40, що їхали на чолі походу. На академії співав хор, у яким виступили поперх 100 співаків. Свято було великою маніфестацією національної сили.

ВІДКРИВАЮТЬ НАГРОБНИК ІВАНА ФРАНКА.

ЛЬВІВ (Західна Україна). — Вкінці діждється наш геній, Іван Франко, нагробника. Відкрита нагробника призначено на день 23 жовтня. Дня 22 жовтня відбудеться Святочна Академія, присвячена пам'яті І. Франка. Проти нагробника і свята вели кампанію клерикальні круги фірми д-ра Назарука й еп. Хомишина. Але назалгал духовенство стало в обороні пам'яті генія.

ІНТРИГУЮТЬ ЖИДІВ ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ
НАЦІОНАЛІСТІВ.

ЛЬВІВ. — "Курер Львовські" й інші польські газети розпочали нову кампанію проти Української Військової Організації й Українських Націоналістів. Хочуть переконати Жидів, що обидві ці організації є крайню ворожо настроєні до Жидів, та що УВО почало вже звертати свою акцію і проти Жидів.

АНГЛІЯ ВІДСТУПАЄ ВІД ПЛАНУ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ПАРИЖ. — З огляду на те, що й Франція і Німеччина не погоджувалися на англійський план конференції великих держав для вирішення німецького домагання дозволити Німеччині на узброєння, Англія вже відкидала свій план.

Мав він на цілі заставити Німеччину брати знов участь у розборінній конференції в Женеві.

КЛОПОТИ РОСИ З МОНЕТОЮ.

МОСКВА. — Російський уряд відіслав з Лондону Соколянікова, що був там амбасадором від 1929 р. Кажуть, що його відіклимо не на те, щоб поклати, але на те, щоб зрівноважити курс рубля, який останніми місяцями сильно захитався.

ЗНОВ НАНЯЛИ АМЕРИКАНЦІВ.

МОСКВА. — Совітський уряд наняв Зара Витчина, цивільного інженера із Сан Франсиско, до керування "союзостроєм". Він має зверхній нагляд над усім будівництвом у Росії.

ПАРТІЯ ПРАЦІ ЗА ВІДПИСАННЯ ВОЄННИХ
ДОВІВ.

ЛЕСТЕР (Англія). — Річна конвенція партії праці прийняла в програму точку про потребу негайного скасування всіх воєнних і репарацийних довів.

Резолюція виразно каже, що Англія не повинна ani платити ani побирати відпери навіть одного пені титулом воєнних довів.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СВІТОВА ВИСТАВА В ШІКАГО І КОНВЕНЦІЯ У. Н. СОЮЗА.

Наступний рік буде важким в історії української еміграції в Америці з двох причин. По-перше, що в тім році відбудеться конвенція Українського Народного Союзу, найстаршої нашої організації на тім континенті, а подруге, тому, що в тім році Українці возьмуть офіційну участь у Світовій Виставі в Шікаго. Як допер сирва представляється, то записаність на масову участь та на вчасний павільон на виставі в Шікаго. Як бачимо це два дуже важні події в нашому житті. Шкода лише, що обидві ці такі важні події не відбуваються в одній і тій самій місцевості, бо Світова Вистава відбувається в Шікаго, а Конвенція У. Н. Союзу в Дітроїті. Рішенням останньої Конвенції вибрано Дітроїт, як місце конвенції в 1933 році, а знаємо, що конвенція, це найвище законодавче тіло У. Н. Союзу, якщо рішення може змінити їх (а референдум членів).

Я думаю, що добре було би злучити ці дві події та відбутись наступну конвенцію У. Н. Союзу в Шікаго, де в той час буде Світова Вистава. Я хочу бути міжз речником перенесення Конвенції з Дітроїту до Шікаго і як тільки ухвалювати той року перенесення.

SUPPORTS MR. SHUMEYKO'S STAND.

Чому Конвенція У. Н. Союзу в 1933 році повинна відбутись в Шікаго? Хто і що промовляє за те? Хто і що може бути проти цього?

З відомостей зі старого краю виходить, що там ідуть порочкові притупування наших культурних і економічних усталов до Світової Вистави в Шікаго. Підприємство експонати, думается на урядженні, прогулянки на виставу. Це дється в нашій місцевості, батьківщині, а не виключенно, що все справно зацікавлюється й на Закарпатській Україні та на зеленій Буковині, кулях Української Виставки Корпорація в Шікаго та звернулася. Іде праця й в Америці. Організуються Виставки Комітети по містах, порушується справа в різних церквах, на вічах, товариських зборах, одним словом справа вже рушена з місця. Навіть з далекої Аргентини голосяться наші люди готові слухати справу Вистави.

Виглядає так, що від 1 червня 1933 року, то є від дня, коли зачиняється Світова Вистава. Шікаго матиме честь гостити наших визначних людей і краю і з еміграції, які прийдуть оглянути Виставу. Прийдуть певно робітники пера, кооператори, економісти, різного роду фахівці, може і селяни. Подорожні кошти були би зменшені. Тому було би дуже добре, щоб Шікаго гостило і конвенційних делегатів. Краєві екскурсанти матимуть змогу познайомитись з американо-американськими людьми, делегати матимуть змогу стрітнутись з краєвими людьми, ну й оглянути Виставу. Було б дуже цікаво подивитись користь. Відвід буде мати більше інтересу, ніж наша оушність у Виставі. Ось, що промовляє за те, щоб Союзові Конвенція в 1933 році відбудувалась в Шікаго. А хто і що може бути проти цього?

Я думаю, що Екзекутивна У. Н. Союзу, яка має виконувати постанови Конвенції, є вже екс-офіціо (з обов'язку) проти цього й інше від неї вигадати не можна. Але я думаю, що як членство заявляється через референдум за перенесення конвенції до Шікаго, то й Екзекутивна з тим погодиться. Екзекутивні ходять же й про більш кошти, сподіваюсь в такім перенесенні конвенції. Більшість делегатів йде на Сході й до Шікаго дальше ніж до Дітроїт. Коли ж числится 300 делегатів лише по

10 доларів в обидві сторони (з Дітроїту до Шікаго), то це вже робить \$3,000. Значно, то та сума обійдеться, тим, що шікаговські делегати остануться на місці, а їх більше ніж дітроїтських.

Три тисячі, це вже поважна сума, але не треба забувати, що на шікаговських Світову Виставу будуть зменшені заплановані білети, так, що подорожні кошти конвенційних делегатів до Шікаго були би менші ніж до Дітроїту. Союзові жаса заробила би ще на тім. Проти перенесення Конвенції до Шікаго буде певно ще протестувати Дітроїт. Та я думаю, що і дітроїтські Українці арозуміють шікаговських і дозволять останнім гостити конвенційних делегатів в 1933 році підчас Світової Вистави в Шікаго, бо того вимагає український інтерес.

Я був би радий, щоб членство У. Н. Союзу забрало його у тім справі на сторінках нашого часопису, щоб ми скоро ту справу вирішили. Не хочу бути пророком, але вірю, що членство У. Н. Союзу признасть шікаговським Українцям добрі наміри, коли вони домагаться для загального добра перенести в 1933 р. Конвенцію У. Н. Союзу з Дітроїту до Шікаго.

Степан Куропас, член 221 від. У. Н. Союзу і секр. Виставової Корп.

UВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ ЗБЕРАЖАН В НЮ ЙОРКУ

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЖОВТНЯ (ОСТ.) 1932 РОКУ

В УКРАЇНСЬКОМУ РОБ. ДОМІ, (MANHATTAN LYCEUM)

66-68 EAST 4th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок точно в годині 5-тій ввечір.

Вступ 40 центів.

Увесь дохід з балу йде на допомогу будови Українського Народного Дому в Збаражі. Тому на місці балу не повинно бракувати ні одного широго Українця. Прикохайте громадо!

234-5 За добру забаву ручку — Комітет.

УВАГА! УКРАЇНСЬКИЙ МІСТА НЮ ЙОРКУ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ТОВ. «ЗАПОРІЖСЬКА СІЧ»

відділ 117 Укр. Нар. Союзу, в Ню Йорку

Величавий Бал

В СУБОТУ, ДНЯ 8-ГО ЖОВТНЯ (ОСТ.) 1932 РОКУ

В УКРАЇНСЬКОМУ РОБІТНИЧІЙ ДОМІ, (MANHATTAN LYCEUM)

66-68 East 4th Street, New York, N. Y.

Початок в годині 7.30 ввечір.

Вступ 50 центів.

ВОГНЕМ І МЕЧЕМ СПАСЕМО УКРАЇНУ!

ДО ПРОТЕСТУ, УКРАЇНЦІ!

Прикохайте усі владати пошлу героїм, які, протестуючи проти варварської Польщі, наложили буйний головами за волю в долю свого поневоленого народу.

ДВА ВІДДІЛИ О.Д.В.У. НЮ ЙОРКУСЬКІ І-А АСТОРІЙСЬКІ

У ЧЕСТЬ ГЕРОТІВ У. В. О.

ЖАЛІБНИЙ КОНЦЕРТ

ПОЛУЧЕННЯ З ПРОТЕСТОМ ПРОТИ ПОЛЬСЬКИХ ВАРВАРСТВ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЖОВТНЯ (ОСТ.) 1932 РОКУ

в годині 8-мій у ввечір

В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ, 217-219 EAST 8th STREET, NEW YORK, N. Y.

Вступ за добровільними жертвами.

as I felt that such an attack on an established and respected institution as the present Ukrainian church could not escape a rebuttal, if not from the younger generation, at least from the older generation, and I certainly was not disappointed.

I do not wish to see any enemy spring up among Ukrainians and I therefore hope that Mr. Floria will take Mr. Shumeyko's reply in the manner in which it was intended, i. e., constructive criticism. If Mr. Floria is sincere in his desire to see that the Ukrainian race is not absorbed here in the United States, I am sure that he must agree that he has been going about this matter in the wrong way. After all, everyone is entitled to his own opinions and need not change them unless he can be convinced otherwise.

My opinion is that too much fuss is being raised about the younger generation, which shows an apathy toward its own nationality! If this younger generation does not take an interest in the language and customs of its parents of its own free will, nothing that anyone else does will cause it to do so. In other words, they are not worth bothering with, and people who are sincere in wishing to keep the Ukrainian race in the United States from losing its identity could best use their efforts along other lines, such as taking an interest in the doings of the younger generation which really cares for the people and customs of its origin. Fortunately, there are many of the younger generation who still respect their parents and are proud of their Ukrainian origin.

There is no reason of being ashamed of the Ukrainian language, which, as Mr. Shumeyko pointed out, is one of the most beautiful in the world. It is so musical that there is small wonder that the Ukrainian music itself is so hauntingly beautiful.

I make this statement as in addition to speaking English and Ukrainian, I also studied German and French and have had considerable contact with people who spoke other languages, such as Italian, Hebrew, Spanish, Polish, Hungarian and others. I can truthfully say, without prejudice, that none of them seemed half so clear or so easily spoken as the Ukrainian language.

Both parents and children are to blame if the children forget their mother tongue. If the children conversed in the Ukrainian with their folks at home and with older visitors to their homes, they would be so-such forgetting. A little reading of Ukrainian literature (in any form) once a day or so, would also help in this direction, besides listening to sermons in church, speakers at various public functions, attending plays, concerts, etc., etc. This takes just a little effort (really no effort at all), and if anyone does not care to take this much effort, he is not worth bothering with, as I said before.

I could go into this subject at great length, but I had only intended this as a congratulatory letter on Mr. Shumeyko's defense of the present Ukrainian church in America. I have followed Mr. Shumeyko's "Short History of Ukraine" from the first chapter up to now which I find highly interesting and skillfully done; the only fault I could find with it being that there is such a long time between installments. I have awaited each succeeding installment with much impatience and am saving every one of them. I would like to take this opportunity to wish Mr. Shumeyko every success in his future work.

Sincerely yours,

Theodore Procal, 331 Grier Ave., Elizabeth, N. J.

(As the above might be taken to mean that Mr. Shumeyko fails to write his articles in prompt succession, I consider it my duty to state in justice to Mr. Shumeyko that the publication of Mr. Shumeyko's articles is often delayed because of technical reasons, for which he is not responsible.—Ed.)

A CONTRIBUTION TO THE QUESTION OF THE VALUE OF AMERICAN SCHOOLS?

As the readers of the "Svoboda" discuss now such questions as intelligence and ignorance of born Americans and immigrants, the need of leadership, and such things; and as heated words have been passed from both sides may I ask the editor to reprint the following report of the New York Times, of October 3, of a sermon of the Rev. William Norman Guthrie, of St. Marks-in-Bowdrie church, in New York?

"The present," said Dr. Guthrie, "is a serious time. We have leaders with us, but I wonder whether we will follow them."

self is so hauntingly beautiful. I make this statement as in addition to speaking English and Ukrainian, I also studied German and French and have had considerable contact with people who spoke other languages, such as Italian, Hebrew, Spanish, Polish, Hungarian and others. I can truthfully say, without prejudice, that none of them seemed half so clear or so easily spoken as the Ukrainian language.

Both parents and children are to blame if the children forget their mother tongue. If the children conversed in the Ukrainian with their folks at home and with older visitors to their homes, they would be so-such forgetting. A little reading of Ukrainian literature (in any form) once a day or so, would also help in this direction, besides listening to sermons in church, speakers at various public functions, attending plays, concerts, etc., etc. This takes just a little effort (really no effort at all), and if anyone does not care to take this much effort, he is not worth bothering with, as I said before.

I could go into this subject at great length, but I had only intended this as a congratulatory letter on Mr. Shumeyko's defense of the present Ukrainian church in America. I have followed Mr. Shumeyko's "Short History of Ukraine" from the first chapter up to now which I find highly interesting and skillfully done; the only fault I could find with it being that there is such a long time between installments. I have awaited each succeeding installment with much impatience and am saving every one of them. I would like to take this opportunity to wish Mr. Shumeyko every success in his future work.

Sincerely yours,

Theodore Procal, 331 Grier Ave., Elizabeth, N. J.

WHY USE THE ENGLISH LANGUAGE?

I shall try to say a few words to those who are inclined to be rather censorious in regard to the editorials submitted by the younger Ukrainian generation to the Ukrainian press.

When we submit our articles in English to the "Svoboda," it is not to familiarize ourselves with the English tongue, since most of us young Ukrainians are high school graduates and many of us hold college degrees. But we do so in order to make the paper more interesting to the younger generation. Since the Ukrainian press has been so good as to give us the space wherein we are able to express ourselves, the "Svoboda" is eagerly awaited each day by thousands of young Ukrainian readers in every state of the Union.

Another reason why we submit articles written in English is to attract the attention of the youngsters — readers who are not as learned as we are in the language of Ukraine. I know of Ukrainian homes, mostly found in the rural communities of each and every state, where the youngsters cannot get to the Ukrainian schools because of the distance. Most of the schools are held in cities, containing good sized parishes and none at all in the small towns and villages. The children are unable to avail themselves of such Ukrainian education as deemed necessary for all of us. I am not at all surprised when I meet people who are subject to the said conditions, unlearned in our native tongue. But the youngsters who do not attend their local Ukrainian school when the chance is given them, in fact almost begging to be taken, should be ashamed to admit they are not far from the people of Ukrainian learned in Ukrainian. And it is desecrated to hear my dear

sheer negligence on the part of the parents (who reside near a

parish school) when their children are ignoramus where Ukrainian religion, speech, ideas, habits, and the country itself is concerned. And in the end, children blame their fond parents for not forcing them to attend an Ukrainian school for 3 or 4 short terms.

When articles are printed by the press in the Ukrainian language they are not understood by these youngsters to whom our native tongue is a weird but enchanting mystery. But when printed in English everyone is able to read and understand same. For example, the article written by a Thomas Floria, Chicago, Ill., entitled "The Ukrainian Church." All the replies of outraged younger Ukrainians were read and cheered all over the North American continent, are being discussed by our dotting elders even as yet.

Our voluntary critics say that the chief reason we write our articles in English is, because our Ukrainian education is limited. I am quite sure, that we, American born Ukrainians, can out-read, out-write, out-speak, out-tell a better history of Ukraine than our willing critics, who call Ukraine their birthplace.

Rosalie N. Hatala, Keansburg, N. J. October 1, 1932.

TRIBAL AND RELIGIOUS DIFFERENCES DECREE AS OBSTACLES TO ORGANIZATION.

Dear Editor:

Since you gave me such great encouragement by publishing my last letter, I have decided to write another one, hoping to have this time as much success as the last.

Whenever I read in the "Svoboda" that somebody is trying to organize something, my best wishes go to the organizers. I know how difficult this is, and I wish them great success in their efforts. At the same time, I envy them because to take part in an organization means to fight obstacles, to have practical lessons in life, to have one's views broadened.

Of special interest for me are Ukrainian organizations, for, although I am an American, I am of Ukrainian descent and every thing that pertains to the well-being of the people of Ukrainian learned in Ukrainian. And it is desecrated to hear my dear

MANUFACTURERS TRUST COMPANY	
ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ ЗІ СТАНУ З КІНЦЕМ ДІЛОВОГО ДНЯ 30 ВЕРЕСНЯ 1932.	
RESOURCES	
Cash and Due from Banks	\$ 82,489,452.71
U.S. Government Securities	62,372,376.96
State and Municipal Bonds	35,229,943.57
Other Investments	48,773,633.13
Loans and Bills Purchased	165,216,390.45
Mortgages	26,502,230.76
Banking Houses and Other Real Estate Equities	20,135,573.50
Acceptances of Other Banks Sold with Our Endorsement	26,281,266.34
Accrued Interest and Other Resources	1,902,244.55
	2,739,179.00
	\$475,720,289.97
LIABILITIES	
Capital	\$ 32,985,000.00
Surplus	22,125,708.61
Undivided Profits	16,901,171.74
Reserves	83,375.00
Dividend (Payable October 1, 1932)	26,675,000.00
Outstanding Acceptances	1,902,244.55
Liability for Acceptances of Other Banks Sold with Our Endorsement	374,357,713.02
Deposits	475,720,289.97
HARVEY D. GIBSON, President	
Head Office: 55 Broad Street, New York City	
Member New York Clearing House Association	
Member Federal Reserve System	

However, the American people are so dumb that they would not follow a real leader. Even a goat has sense enough for that. We want leaders without brains. They hated Wilson because he had a head."

These words seem to be a direct reply to Mr. Boyko's contention that we, those who were born in America, follow in the footsteps of Lincoln, Washington, Franklin and Edison. Who should we take: Rev. Guthrie's or Mr. Boyko's? Who knows America better?

Peter Kalyna.

Why do we use the English language? I shall try to say a few words to those who are inclined to be rather censorious in regard to the editorials submitted by the younger Ukrainian generation to the Ukrainian press.

When we submit our articles in English to the "Svoboda," it is not to familiarize ourselves with the English tongue, since most of us young Ukrainians are high school graduates and many of us hold college degrees. But we do so in order to make the paper more interesting to the younger generation. Since the Ukrainian press has been so good as to give us the space wherein we are able to express ourselves, the "Svoboda" is eagerly awaited each day by thousands of young Ukrainian readers in every state of the Union.

Another reason why we submit articles written in English is to attract the attention of the youngsters — readers who are not as learned as we are in the language of Ukraine. I know of Ukrainian homes, mostly found in the rural communities of each and every state, where the youngsters cannot get to the Ukrainian schools because of the distance. Most of the schools are held in cities, containing good sized parishes and none at all in the small towns and villages. The children are unable to avail themselves of such Ukrainian education as deemed necessary for all of us. I am not at all surprised when I meet people who are subject to the said conditions, unlearned in our native tongue. But the youngsters who do not attend their local Ukrainian school when the chance is given them, in fact almost begging to be taken, should be ashamed to admit they are not far from the people of Ukrainian learned in Ukrainian. And it is desecrated to hear my dear

sheer negligence on the part of the parents (who reside near a

parish school) when their children are ignoramus where Ukrainian religion, speech, ideas, habits, and the country itself is concerned. And in the end, children blame their fond parents for not forcing them to attend an Ukrainian school for 3 or 4 short terms.

When articles are printed by the press in the Ukrainian language they are not understood by these youngsters to whom our native tongue is a weird but enchanting mystery. But when printed in English everyone is able to read and understand same. For example, the article written by a Thomas Floria, Chicago, Ill., entitled "The Ukrainian Church." All the replies of outraged younger Ukrainians were read and cheered all over the North American continent, are being discussed by our dotting elders even as yet.

Our voluntary critics say that the chief reason we write our articles in English is, because our Ukrainian education is limited. I am quite sure, that we, American born Ukrainians, can out-read, out-write, out-speak, out-tell a better history of Ukraine than our willing critics, who call Ukraine their birthplace.

Rosalie N. Hatala, Keansburg, N. J. October 1, 1932.

TRIBAL AND RELIGIOUS DIFFERENCES DECREE AS OBSTACLES TO ORGANIZATION.

Dear Editor:

Since you gave me such great encouragement by publishing my last letter, I have decided to write another one, hoping to have this time as much success as the last.

Whenever I read in the "Svoboda" that somebody is trying to organize something, my best wishes go to the organizers. I know how difficult this is, and I wish them great success in their efforts. At the same time, I envy them because to take part in an organization means to fight obstacles, to have practical lessons in life, to have one's views broadened.

Of special interest for me are Ukrainian organizations, for, although I am an American, I am of Ukrainian descent and every thing that pertains to the well-being of the people of Ukrainian learned in Ukrainian. And it is desecrated to hear my dear

sheer negligence on the part of the parents (who reside near a

parish school) when their children are ignoramus where Ukrainian religion, speech, ideas, habits, and the country itself is concerned. And in the end, children blame their fond parents for not forcing them to attend an Ukrainian school for 3 or 4 short terms.

When articles are printed by the press in the Ukrainian language they are not understood by these youngsters to whom our native tongue is a weird but enchanting mystery. But when printed in English everyone is able to read and understand same. For example, the article written by a Thomas Floria, Chicago, Ill., entitled "The Ukrainian Church." All the replies of outraged younger Ukrainians were read and cheered all over the North American continent, are being discussed by our dotting elders even as yet.

Our voluntary critics say that the chief reason we write our articles in English is, because our Ukrainian education is limited. I am quite sure, that we, American born Ukrainians, can out-read, out-write, out-speak, out-tell a better history of Ukraine than our willing critics, who call Ukraine their birthplace.

Rosalie N. Hatala, Keansburg, N. J. October 1, 1932.

TRIBAL AND RELIGIOUS DIFFERENCES DECREE AS OBSTACLES TO ORGANIZATION.

Dear Editor:

Since you gave me such great encouragement by publishing my last letter, I have decided to write another one, hoping to have this time as much success as the last.

and even pains me to see and to hear the Ukrainians to call each other by different names rather than by calling themselves all just Ukrainians.

Why do the Ukrainians call each other "Lemko," "Boyko," etc.? Why don't they keep it Jewish like the German people, rather like people, Italian people and others?

Do you think religion has much to do with the separation of many Ukrainians? For instance, one man who goes to the "pravoslavny" store does not want associate with one who goes to catholic church. Why? This is not true of all our people, but it is not true of quite a few of Ukrainian organizations.

I would like if those who behave in this manner would try to tell me why they behave so. If they have nothing to say, don't they see that they have no reasonable cause for such actions?

I offered these questions to make these people think over their behavior. Maybe, this will make them change. I thank the "Svoboda" for letting me put these questions publicly to many people.

I am sincerely yours,

Mary Kury, 47 Sussex St., Jersey City, N. J.

SUGGESTS A UTILIZATION OF FREE TIME FOR CULTURAL DEVELOPMENT.

I surely enjoyed greatly reading articles written by our young Ukrainians on different subjects.

I am about to touch on something a little different from those you have read recently in the Svoboda. To begin with, many of us who are out of work, feel blue and do not know what to do with themselves on account of depression. Well, that is natural. But, on the other hand, this depression teaches us a lesson, and that lesson is as follows: in order to get anywhere in this world and do great things, one has to be educated. I will therefore say a few words in favor of education in depression.

You who are idle these days and nights can surely fill vacancy by attending a Ukrainian school, either by day or by night. By a school I mean a group of people getting together and starting to learn something interesting.

Those who had no schooling in Ukraine, may begin to learn; those who have already an elementary course, may take an advanced course, — well, just as this is done with the English language by grown-ups who come from the other side.

If you are lucky enough to have a Ukrainian Home in your vicinity, why not meet there once or twice a week, and practice in reading, writing, and speaking? If there is no public school center, you can have meetings in a private house, perhaps, by taking turns in the houses of the members.

I'm sure it will be just as interesting.

By this method you will promote your education in Ukraine. Those in the advanced course would proceed to read the works of great Ukrainian writers, which is hardly ever done in these elementary Ukrainian schools which we attended. This would enrich our culture as we would be drawing culture from two sources instead of drawing it only from one.

If such attempts succeed, we might have, already in near future, let us hope, Ukrainian night schools.

Betty Levchuk.

Мас ємоє.

Знаєте, я гадаю, що той неси, що ви його останаєте тут у хаті, не відстріпши так дуже ніякого вломника.

— Хе, хе... Я маю ємоє — при пірді від ключа принімає я побільшуює ємоє.

Рішю відправити добути на ПАНХИДІ в Укр. Гр.-Кат. Церкві на 7-мій вулиці, в Укр. Помісних Церквах в Брюсселі на 183-тій, і на 14-тій вулиці Пів. церквям на 7-мій і 14-тій вулиці. Давати будуть виставити ціни на бовву айліно, а також на ту, що відбудуться збори в церкві.

